

MERIKARVIAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2022 ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO:

1.	LAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
1.1.	Kokoonpano	2
1.2.	Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet	2
1.3.	Yhteys tilintarkastajaan	2
1.4.	Toimintamuodot	3
2.	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI	4
2.1.	Kunnanhallitus.....	4
2.2.	Sivistyslautakunta.....	6
2.3.	Tekninen lautakunta	6
2.4.	Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet.....	8
3.	KUNTAKONSERNI.....	9
4.	YHTEENVETO.....	9

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1. Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 23.8.2021 valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Varsinainen jäsen		Henk.koht.varajäsen	
Nina Anttila (pj)	(5)	Kaisa Kokko	(0)
Juhana Tornikoski (vpj)	(4)	Juha Haavisto	(1)
Pirkko Tuomisto	(5)	Pirjo Koivukorpi	(0)
Pentti Ala-Luopa	(5)	Mikko Kivilahti	(0)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 5 kpl.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ei ole ollut ns. pysyviä esteellisyyksiä.

Arviointivuoden aikana ei ole noussut esille tarkastuslautakunnan jäsenten muita yksittäisiin asioihin liittyviä esteellisyyksiä, jotka olisivat vaikuttaneet tarkastuslautakunnan toimintaan.

1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

1.3. Yhteys tilintarkastajaan

Kunnan tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso.

1.4. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2022 erikseen sovitun kokousaikataulun mukaisesti. Kokouksissa on saatu selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta, sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta.

Vuoden 2022 arvioinnissa on painotettu teknisen lautakunnan alaista toimintaa sekä talous- ja henkilöstöpalveluita ja konserniyhteisöjen osalta Merikarvian Vuokratalot Oy:tä.

Kunnanjohtaja on ollut kutsuttuna jokaiseen kokoukseen ja antanut kokouksissa toiminta- ja talouskatsauksen sekä esityslistalla pyydettyjä selvityksiä. Tämän lisäksi kokouksiin on kutsuttu viranhaltijoita/työntekijöitä kulloinkin käsiteltävän arviointiteeman mukaisesti.

Kunnanjohtajan lisäksi kokouksissa on ollut kuultavina hallintopäällikkö, tekninen johtaja, Merikarvian Vuokratalot Oy toimitusjohtaja, rakennustarkastaja, palvelupäällikkö ja sivistysjohtaja.

Kuultaville on kokouskutsun yhteydessä lähetetty arviointilomake, joka on palautettu ennen kokousta ja toimitettu tarkastuslautakunnan jäsenille liitteenä. Arviointi on toteutettu suullisen kuulemisen ja kirjallisen aineiston perusteella.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on sopinut keskinäisellä työnjaolla eri toimielinten hallinnon seuraamisesta. Seurannan avulla jäsenet keräävät tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

Lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu on ollut seuraava:

<u>Lautakunta</u>	<u>Tarkastuslautakunnan jäsen</u>
Kunnanhallitus	Kaikki
Sivistyslautakunta	Kaikki
Tekninen lautakunta	Kaikki

Edellämainittujen lisäksi yhtenä arvioinnin toimintamuotona on erilaiset tutustumiskäynnit. Arviointivuoden 2022 aikana tarkastuslautakunta teki 18.11.2022 tutustumiskäynnin koulukeskuksen fysiikan ja kemian luokkaan.

2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

2.1. Kunnanhallitus

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota useisiin hallintoon ja päätöksentekoon liittyviin puutteisiin, kuten esim. viranhaltijapäätösten nähtävillä pitämiseen, päätösehdotusten ja mahdollisten vastaehdotusten esittämiseen, toimivallan delegointipäätöksiin ja päätösten ei-julkiseksi julistamisiin.

Tarkastuslautakunta kehottaa kiinnittämään huomiota huolellisuuteen pöytäkirjojen laadinnassa ja julkaisemisessa sekä päätösten ei-julkiseksi tai salassa pidettäväksi julistamisen perusteluihin. Tarkastuslautakunta kehottaa myös huolellisuuteen hallintosäännön määräysten noudattamisessa.

Tarkastuslautakunta toteaa myös, että erilaisia hallinnon puutteita on nostettu esille myös aikaisempien vuosien pöytäkirjoissa ja arviointikertomuksissa.

Talous- ja henkilöstöpalvelut

Tarkastuslautakunnalle on selvitetty talous- ja henkilöstöpalveluiden toimintaa hallintopäällikön kuulemisen yhteydessä 3.9.2022.

Saadun selvityksen mukaan it:n ylläpitoa lukuun ottamatta kaikki toiminta tehdään omana työnä. Tehtyyn ratkaisuun on oltu tyytyväisiä.

Taloudellisten tavoitteiden osalta talous- ja henkilöstöpalveluiden toimintamenojen talousarviototeutuma oli 92,9 %.

Tarkastuslautakunnalle on 3.9.2022 selvitetty talousarviossa olevia toiminnallisia tavoitteita. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on esitetty tilinpäätöksessä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että tavoitteiden esittämistapa ja osin sisältökin poikkeaa tilinpäätöksessä esitetystä.

Tilinpäätöksen mukaan yksi henkilöstöön liittyvä tavoite on ollut että kehityskeskusteluja käydään vuosittain työhyvinvointikyselyn tulosten käsittelyn yhteydessä. Tavoitteen toteutumisen osiossa ei käy ilmi onko toiminta ollut tavoitteen mukaista. Kuulemisissa saadun tiedon mukaan kehityskeskusteluista toteutuu noin 70 %.

CPF Oy:n sopimusehtojen toteutumisen seuranta

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan kartoittanut kunnan ja CPF Oy:n välisen sopimuksen ehtojen toteutumista. Kunnan osamaksusaaminen yhtiöltä on 31.12.2022 tilanteen mukaan 2 427 148,06 € ja vuokrasaaminen 614 694,77 €.

Kunnanhallituksen 17.4.2023 antaman selvityksen mukaan teollisuustilan vuokran ja osamaksusaamisen osalta kunta valmistelelee erillistä sopimusta CPF

Oy:n kanssa. Sopimuksen sisältöä ei ole julkaistu, mutta kunnanhallituksen antaman tiedon mukaan sillä voidaan varmistaa kunnan vuokra- ja osamaksusaatavien todennäköinen kertyminen. Vuoden 2021 liiketilan vuokravelkansa yhtiö on maksanut viivästyskorkeineen.

Tarkastuslautakunta toteaa, että taseen vuokra- ja osamaksusaamiin liittyy epävarmuutta.

Kunnanjohtaja on 18.11.2022 kokouksessa selvittänyt tarkastuslautakunnalle CPF Oy:n ja kunnan välisen sopimuksen ehtojen toteutumiseen liittyviä asioita. Kunta on tehnyt yhtiön kanssa teollisuustilaa koskevan vuokra- ja lunastussopimuksen. Tarkastuslautakunnalle selvitettiin yhtiön toimintaan ja kunnan riskeihin liittyviä tietoja.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan toiminnan kehitystä seurataan kuukausittain kunnan ja yhtiön edustajien välisissä kokouksissa.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että seurannasta raportoidaan hallitukselle ja että raportointi dokumentoidaan pöytäkirjaan.

Konsernivalvonta

Kunnanhallitus on 29.8.2022 todennut osana vuoden 2021 arviointikertomuksen havaintojen aiheuttamia toimenpiteitä lausunut valtuustolle, että konserniohje päivitetään niin, että se voidaan käsitellä kunnanvaltuustossa 31.10.2022. Tarkastuslautakunta toteaa, kunnanvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt konserniohjeen kokouksessaan 12.12.2022.

Tytäryhteisö Merikarvian Vuokra-asunnot Oy:n toimitusjohtaja on selvittänyt tarkastuslautakunnalle yhtiön toimintaa. Yhtiö hallinnoi neljää vuokratiloihin teistää Merikarvian keskustan alueella.

Toimitusjohtaja oli etukäteen toimittanut tarkastuslautakunnalle arviointilomakkeen, jolla oli esitetty vastauksia konserniohjaukseen ja konsernitavoitteisiin liittyviin kysymyksiin. Toimitusjohtaja esitteli tarkastuslautakunnalle lomakkeen sisältöä.

Tarkastuslautakunta keskusteli yhtiön toiminnasta, konserniohjauksen toiminnasta ja riskien hallinnasta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että konserniohje ei sido tytäryhteisöjä, ellei niissä tehdä päätöstä kunnanvaltuuston 12.12.2022 päättämän konserniohjeen käyttämisestä.

Kunnan ja yritysten väliset sopimukset

Kunta on tehnyt Metsä Group Oy:n sahalle uuden tukkien varastointialueen, joka on otettu käyttöön v 2022. Hankkeen kokonaiskustannus on ollut

502 199,84 €, josta osa on käytetty alueen vieressä menevän tien rakentamiseen.

Tarkastuslautakunnan tiedon mukaan tukkien varastointialueen luovuttamisesta yrityksen käyttöön ei ole tehty sopimusta. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunnan ja yrityksen vastuut ja oikeudet dokumentoidaan sopimuksella.

2.2. Sivistyslautakunta

Sivistysjohtaja esitteli tarkastuslautakunnalle sivistystoimen alaista toimintaa vuodelta 2022 eri tehtävien näkökulmista. Esillä oli varhaiskasvatuksen, kansalaisopiston, kirjastotoimen, perusopetuksen, kulttuuritoimen ja lukion toimintaan liittyviä asioita

Tarkastuslautakunnalle esiteltiin vastauksia arviointilomakkeella esitettyihin kysymyksiin. Kokonaistavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi tehtynä toimenpiteenä tuotiin esille se, ettei sektorin massa enää laajene.

Saadun selvityksen mukaan tuottavuutta ja taloudellisuutta on sivistyslautakunnan alaisessa toiminnassa mitattu noudattamalla opetustoimen lainsäädäntöä ja sivistystoimen budjettia.

Tarkastuslautakunta suosittelee käytettäväksi enemmän mittavia asioita, taloudellisuuden mittaamisessa esim. €/oppilas, €/ateria.

Tarkastuslautakunta keskusteli sivistyslautakunnan 8.3.2023 kokouksessa käsittelemästä toimikunnasta. Tarkastuslautakunta toteaa, että toimivalta perustaa toimikunta on kunnanhallituksella.

Lukion osalta tarkastuslautakunta on jo aikaisempina vuosina kiinnittänyt huomiota oppilasmäärän laskevaan kehitykseen. Tilinpäätöksen mukaan lukion oppilasmäärä on 62.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että lukion oppilasmäärän ylläpitämiseksi ja kasvattamiseksi tehdään realistinen toimintasuunnitelma.

2.3. Tekninen lautakunta

Tarkastuslautakunta katsoo, että teknisen lautakunnan toiminta on olennaisilta osin ollut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaista.

Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin koulukeskuksen fysiikan, kemian, biologian ja englannin peruskorjattuihin luokkiin 18.11.2022 Luokkien peruskorjaus valmistuu 30.11.2022

Tutustumiskäynnillä oli mukana kokouksessa läsnäolleet jäsenet, tilintarkastaja ja tekninen johtaja. Tarkastuslautakunta toteaa, että peruskorjatut tilat

vaikuttivat tarkoituksenmukaisilta. Työn vaativuus huomioiden peruskorjauksen voidaan katsoa toteutuneen hyvin. Työ on tehty pääosin kunnan omana työnä. Aikataulu venyi peruskorjauksen alkuperäisestä suunnitelmasta ja joka jossain määrin haittasi koulutyötä.

Tekninen johtaja selosti tarkastuslautakunnalle koulukeskuksen peruskorjattujen opetustilojen kustannustietoja. Hankkeen kustannusarvio oli 650 000 €. Toteutuneet kokonaiskustannukset ovat olleet 16.11.2022 mennessä 678 100 €. Saadun selvityksen mukaan tilojen käyttäjät ovat olleet mukana hankkeessa suunnittelusta lähtien koko projektin ajan.

Tekninen johtaja on selvittänyt tarkastuslautakunnalle vapaamuotoisesti toiminnan tuloksellisuuteen, tarkoituksenmukaisuuteen ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä asioita.

Tuloksellisuusarvioinnin näkökulmasta tekniseltä johtajalta kysyttiin mm. toiminnan tuottavuuden (tuotos/panos) ja taloudellisuuden mittaamiseen liittyvistä käytännöistä. Lisäksi kysyttiin mitä toimenpiteitä on tehty tuottavuuden ja taloudellisuuden parantamiseksi.

Saadun selvityksen mukaan teknisessä toimessa ei ole käytössä toiminnan tuottavuuden seuranta. Toiminnan taloudellisuutta seurataan vain talousarvion toteutuman seurannan avulla. Tuottavuuden ja taloudellisuuden parantamiseksi tehtynä toimenpiteenä tuotiin esille henkilöstön vähentäminen.

Tarkastuslautakunta suosittelee, että toiminnan johtamisessa ja kehittämisessä hyödynnetään erilaisia tuottavuuteen tai taloudellisuuteen liittyviä mittareita.

Merkittävimpänä teknisen toimen riskinä tuotiin esille vesihuollon toimivuus poikkeusoloissa. Riskin pienentämiseksi tehtynä toimenpiteenä tekniseen toimeen on hankittu aggregaatteja.

Rakennustarkastaja on selvittänyt tarkastuslautakunnalle rakennusvalvonnan toiminnan tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen liittyviä asioita sekä selvitetty asetettujen talousarviotavoitteiden toteutumista.

Saadun selvityksen mukaan toiminnalliseksi tavoitteeksi asetettu rakennusjärjestyksen uusiminen ei ole toteutunut. Rakennusjärjestyksen uusiminen on ollut rakennusvalvonnan tavoitteena jo useamman vuoden. Rakennusjärjestyksen uusimisen tarkoituksenmukaiseen ajankohtaan vaikuttaa myös rakennusvalvontaan liittyvän lainsäädännön uudistaminen.

Talousarvion toteutumiseen vaikuttaa suuresti rakentamisen määrä. Saadun selvityksen mukaan rakennuslupien määrä on vuonna 2022 ollut merkittävästi pienempi kuin edellisvuonna. Tähän on vaikuttanut mm. koronapandemia sekä rakennuskustannusten ja korkojen nousu.

Palvelupäällikkö on selvittänyt tarkastuslautakunnalle toiminnan tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen liittyviä asioita sekä selvittänyt asetettujen talousarviotavoitteiden toteutumista.

Saadun selvityksen mukaan vuoden 2022 puolella on ollut kaksi valmistuskeittiötä ja kaikki kunnan siivouskohteet. Ravintopuolella on ollut 11 ja puhtauspuolella 15 vakanssia sekä palvelupäällikkö. Hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa 1.1.2023 alkaen kuntaan on jäänyt yksi valmistuskeittiö sekä useampi siivouskohde. Ravintopalveluille on jäänyt 4 ja puhtauspalveluille 10 vakanssia.

Tarkastuslautakunnalle esiteltiin puhtauspalveluista tehdyn asiakastytyväsyyskyselyn tuloksia. Saadun selvityksen mukaan moni laatuun liittyvä asia oli kehittynyt negatiivisesti vuonna 2022. Kehitykseen on vaikuttanut koronapandemia ja sen seurauksena olleet vaikeudet saada kokenutta henkilöstöä. Kokonaisuutena saadun palautteen arvosanat olivat hyvällä tasolla.

Tarkastuslautakunta toteaa, että puhtauspalveluissa tehty asiakastytyväsyyskysely on hyvä työväline toiminnan kehittämässä ja johtamisessa.

Taloudellisten tavoitteiden saavuttamista on vaikeuttanut koronapandemian johdosta tapahtunut aineiden ja tarvikkeiden kasvanut tarve sekä kasvaneet henkilöstökulut ja hintojen yleinen nousu. Toimintaan (ruokahuolto) on myönnetty lisämääräraha vuoden 2022 aikana. Saadun selvityksen mukaan toiminnan arvioidaan olleen muutetun talousarvion rajoissa.

Tarkastuslautakunnalle selvitettiin viimeisimmän työhyvinvointikyselyn tuloksia. Tarkastuslautakunnalle selvitettiin myös havaintojen johdosta tehtyjä toimenpiteitä.

Suurimpina toimintaan liittyvänä riskinä tuotiin esille kustannusten nouseminen ja työvoiman saatavuus.

2.4. Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet

Tilinpäätöksen mukaan toimintatuottojen talousarviototeutuma oli 102,7 %, toimintakulujen 101,7 %, verotulojen 106,3 % ja valtionosuuksien 100,8 %.

Tuloslaskelman osoittama vuosikate oli 817 268,67 € ja tilikauden alijäämä -440 193,21 €. Talousarviossa vuosikate oli 224 761 € ja tilikauden alijäämä -1 037 524 €.

Investointimenot olivat yhteensä 1,6 M€. Nettoinvestointien talousarviototeutuma oli 54,4 %.

Taseessa on pitkäaikaisia osamaksusaamia 2 138 105,71 M€ ja lyhytaikaisia osamaksusaamia 289 042,36 €. Lyhytaikaisia vuokrasaamia taseessa on 637 374,54 €. Lainakanta on 2,5 M €, 850 €/asukas.

3. KUNTAKONSERNI

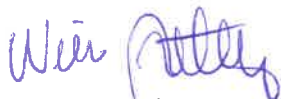
Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonserniin kuuluvista yhtiöistä. Tarkastuslautakunta katsoo, että toimintakertomuksessa voisi enemmän tulla esiin kuntakonsernin tavoitteita, niiden saavuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä ja niiden saavuttamista.

Kuntakonsernin tuloslaskelman osoittama alijäämä oli -0,5 M€ ja vuosikate poistoista 69,13 %. Konsernin lainat ja vuokravastuut olivat 1 525 €/ asukas. Laskennallinen lainanhoitokate oli 2,14 ja taseen kertynyt ylijäämä oli 1 831 €/asukas.

4. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2022 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Merikarvialla 15.5.2023

Nina Anttila
puheenjohtaja

Pirkko Tuomisto

Juhana Tornikoski

Pentti Ala-Luopa